

Familie- og kulturkomiteens høring om proposisjon 104 L (2016-17) 5. februar 2018: «Lov om opphavsrett til åndsverk»

Kabel Norge representerer de kommersielle kabel-TV distributørene i Norge. Foreningen har 16 medlemmer lokalisert over hele landet. Kabel er Norges største plattform for kringkastingsdistribusjon, og våre medlemmer representerer samlet over 950.000 abonnenter.

1 Effektiv og klar rettighetsklarering er avgjørende for at norskprodusert innhold kan nå ut til publikum

Nordmenn får i all hovedsak tilgang til TV og annet audiovisuelt medieinnhold via ulike distributører. Undersøkelser viser at publikums brukervaner er i endring. Nye plattformer og nye måter å konsumere innhold på, supplerer og erstatter de tradisjonelle måtene publikum tidligere fikk tilgang til film og TV. Distributørene er avhengig av å tilby slikt innhold på de plattformer publikum til enhver tid bruker.

For at distributører skal ta innhold inn på sine plattformer, er det helt avgjørende at de er trygge på at rettighetene er klarert for vedkommende bruk. I motsetning til f.eks. amerikansk innhold, har det for norsk innholds del vært skapt uklarhet om hvilke rettigheter som er overdratt til distributørens hjemmelmenn (typisk kringkastere og produsenter), rettigheter for ulik bruk er splittet opp og skal klareres på ulikt hold osv. Dette er en situasjon som har gjort det vanskelig å få norsk innhold raskt og effektivt ut på nye plattformer.

Som siste ledd ut mot forbrukerne er det viktig for Kabel Norge å formidle at det er helt avgjørende at åndsverkloven legger til rette for effektiv og klar rettighetsklarering. Bare slik kan norske distributører trygt ta norsk innhold inn på sine plattformer, og bidra til en sterk og kommersielt finansiert innholdsproduksjon. Om åndsverkloven ikke lykkes med dette, vil norsk kultur- og innholdsproduksjon tape i konkurransen mot internasjonalt innhold.

Dette kan Stortinget gjøre noe med. Kabel Norge er særlig opptatt av at Stortinget opprettholder følgende forslag i proposisjonen:

- Lovfester (den i dag ulovfestede) presumpsjonsregel om rettighetsovergang i arbeids- og oppdragsforhold, herunder at dette også omfatter videreoverdragelser av rettigheter til distributører (forslagets § 71)
- Fastholder forslaget om tolkning av opphavsrettslige avtaler (forslagets § 67), og legger «unorske» forslag om bevisbyrde- og særlig tolkningsregler som avviker fra alminnelige, norske prinsipper for avtaletolkning, til side
- Fastholder at det ikke innføres oppsigelsesadgang ved såkalt ikke-bruk.

Kabel Norge vil understreke viktigheten av at disse delene av forslaget videreføres gjennom Stortingets behandling av åndsverkloven.

2 Forslaget om dobbel erstatning bør ikke gjennomføres

Kabel Norge vil anmode Stortinget om å fjerne forslaget om rett til dobbel erstatning i forslagens § 82, tredje ledd. Vår begrunnelse er som følger:

- Det er ingen tradisjon for denne form for «pønale» erstatningssanksjoner i norsk rett.
- Forslagets forbilde, erstatningsreglene i varemerke- og patentlov innført i norsk rett gjennom EU-direktiver, skiller seg fra opphavsretten.
 - o Varemerke- og patentreglene gjelder registrerte rettigheter tilgjengelige i offentlige arkiver og med klart angitte enkeltstående rettighetshavere. Hovedformålet med vernet er å sikre den enkelte rettighetshaver mot at andre utnytter varemerket eller patentet. F.eks. når IKEA registrerer IKEA som varemerke er det nettopp for å hindre at andre bruker dette kjennetegnet, og reglene om dobbel erstatning bidrar til dette.
 - o Åndsverk kan derimot ikke registreres, har ofte mange rettighetshavere (f eks film og serier) og noe av hovedformålet med vernet er nettopp å legge til rette for at andre etter avtale med rettighetshaver kan utnytte verket mot et vederlag (f eks at film kan vises på fjernsyn og musikk spilles på radio). De hensyn som begrunner dobbel erstatning i varemerke- og patentlovgivningen passer derfor ikke i opphavsretten.
- En regel om dobbel erstatning vil gjøre rettighetsklaringen vanskeligere og mindre effektiv, ikke minst i forhold til norsk innhold. Forslaget vil kunne gjøre det hensiktsmessig å holde rettigheter tilbake til «siste sekund» og la være å klarere rettigheter til bruk før andre rettighetshavere i det samme verket har klarert, for på denne måten å fremtvinge høyere vederlag (under «trussel» om dobbel erstatning).

Forslaget om å innføre en «rimelighetsbegrensning» i bestemmelsen gir etter vårt syn ikke tilstrekkelig beskyttelse, og forslaget om dobbel erstatning bør utgå.

3 Bruk av fremmed hjelp ved privat kopiering

Norske forbrukere bruker i dag i økende grad nettbaserte PVR-løsninger for å lagre film og musikk fremfor lagring på lokale harddisker mv. Slik lagring er omfattet av privatbruksunntaket – lovteknisk sett fordi slike nettløsninger ikke anses som såkalt «fremmed hjelp». Departementet gikk i høringsnotatet inn for å oppheve forbudet mot bruk av fremmed hjelp ved kopiering av musikk- og filmverk fordi regelen hadde liten praktisk betydning. Det mener Kabel Norge var en fornuftig løsning.

Kabel Norge vil derfor foreslå at alternativ a) og b) i forslagens § 26 tredje ledd tas ut av lovforslaget.